

Ruční krajkář/krajkářka (kód: 82-033-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání: Ruční krajkářka
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Určování materiálů a technik používaných v ruční krajece	3
Volba postupu práce, způsobu zpracování, pomůcek a materiálů pro zhotovení ručních krajek	3
Zhotovení ruční krajky	3
Dokončení ruční krajky	3
Oprava a údržba ručních krajek	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Určování materiálů a technik používaných v ruční krajce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit materiálové složení 5 vzorků předložených materiálů a popsat jejich vlastnosti	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit a charakterizovat 3 základní vzory od každé krajky (paličkované, šité a pletené na rámu)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Volba postupu práce, způsobu zpracování, pomůcek a materiálů pro zhotovení ručních krajek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit výtvarný návrh krajky pro interiér, oděv nebo oděvní doplněk	Praktické předvedení
b) Popsat způsob využití navržené krajky	Ústní ověření
c) Vybrat materiály a barevnost v návaznosti na výtvarný návrh	Praktické ověření
d) Vypracovat technický výkres krajky s použitím alespoň tří vzorů z vybraného typu krajky v poměru 1:1, max. velikosti formátu A4	Praktické předvedení
e) Připravit pomůcky a nástroje pro zhotovení krajky podle technického výkresu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovení ruční krajky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhotovit krajkou podle výtvarného návrhu a technického výkresu	Praktické předvedení
b) Zakončit jednotlivé části krajky	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Dokončení ruční krajky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vybrat vhodný způsob fixace a provést fixaci	Praktické předvedení
b) Začistit hotovou krajkou	Praktické předvedení
c) Popsat adjustaci ruční krajky s ohledem na druh výrobku	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Oprava a údržba ručních krajek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat způsob následné údržby zhotovené krajky	Ústní ověření
b) Popsat vhodné postupy oprav a údržby ručních krajek s ohledem na druh výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/rucni-krajkarka#zdravotni-zpusobilost>).

Uchazeč si ke zkoušce přinese osobní pracovní pomůcky (nůžky, jehly, kreslicí potřeby na zhotovení návrhu). Dále si přinese na paličkovanou krajku herduli, stojánek na herduli, špendlíky a paličky, na šitou krajku podkladové plátno a fólii velikosti A4, na krajku pletenou na rámu rámeček velikosti A4 a pomocné tyčky.

Pro splnění kompetence **Určování materiálů a technik používaných v ruční krajce** autorizovaná osoba předá uchazeči 5 vzorků paličkované krajky, 5 vzorků šité krajky, 5 vzorků krajky pletené na rámu, vzorník nebo fotografie vzorů paličkované krajky, vzorník nebo fotografie vzorů šité krajky, vzorník nebo fotografie krajky pletené na rámu.

Pro splnění kompetencí **Určování materiálů a technik používaných v ruční krajce a Volba postupu práce, způsob zpracování, pomůcek a materiálů pro zhotovení ručních krajk** autorizovaná osoba předá uchazeči 10 vzorků nití (4 vzorky tenkých nití - len, bavlna, hedvábí, nitě s kovovým efektem, 6 vzorků silných nití – vlna, bavlna, lýko, příze PES, nitě s drátem) a 5 vzorků paličkované krajky, 5 vzorků šité krajky, 5 vzorků krajky pletené na rámu.

Pro splnění kompetence **Volba postupu práce, způsob zpracování, pomůcek a materiálů pro zhotovení ručních krajk** uchazeč vytvoří vlastní výtvarný návrh krajky pro interiér, oděv nebo oděvní doplněk. Návrh musí obsahovat více způsobů zpracování v technice paličkování nebo šití. Autorizovaná osoba na základě odevzdaného návrhu určí, co bude předmětem praktického předvedení a ústního ověření u zkoušky.

Při ověřování následujících kompetencí **Zhotovení ruční krajky a Dokončení ruční krajky** vytvoří uchazeč ruční krajku podle vlastního návrhu zvolenými technikami v souladu s požadavky autorizované osoby. Předmětem hodnocení zhotoveného výrobku je především jeho estetické ztvárnění, správné využití technologických postupů a dokonalost provedení použitých technik.

Při ověřování kompetence **Opravy a údržby ručních krajk** uchazeč popíše údržbu jednoho druhu interiérové a oděvní krajky.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanou fyzickou osobou s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovaným zástupcem autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na ruční krajkou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti textilní tvorby nebo výroby se specifikací na ruční krajkou.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na textilní výtvarnictví nebo uměleckořemeslné zpracování textilu a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti textilní tvorby nebo výroby se specifikací na ruční krajkou nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti textilní tvorby nebo výroby se specifikací na ruční krajkou.
- c) Profesionální kvalifikace 82-033-H Ruční krajkář/krajkářka a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti textilní tvorby nebo výroby se specifikací na ruční krajkou.

Další požadavky:

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Světlá prostorná přiměřeně temperovaná místnost s denním i umělým osvětlením, přívodem teplé a studené vody, s dostačujícím rozvodem el. energie
- Pracovní stůl
- Židle
- Psací potřeby (tužka, propisovací tužka, blok, guma)
- Čtvrtky na kreslení
- Pravítko
- Kružítko
- 10 vzorků nití (4 vzorky tenkých nití - len, bavlna, hedvábí, nitě s kovovým efektem, 6 vzorků silných nití – vlna, bavlna, lýko, příze PES, nitě s drátem)
- 5 vzorků paličkované krajky
- 5 vzorků šité krajky
- 5 vzorků krajky pletené na rámu
- Vzorník nebo fotografie vzorů paličkované krajky
- Vzorník nebo fotografie vzorů šité krajky
- Vzorník nebo fotografie krajky pletené na rámu

Pracoviště musí splňovat podmínky BOZP, musí být vybaveno lékárníčkou a hasicím přístrojem.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro vykonání zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 14 až 21 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška je rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Vzdělávací spolek uměleckých řemesel Praha - Dana Mašková

Vzdělávací spolek uměleckých řemesel Praha - Petra Hlavačková

členka SRŘ a UŘ, Rudolfinea, o. s., člen HK ČR - Danuše Machátová